

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.279/2012/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Rente László ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Papp Dezső ügyvéd ügyintézője mellett a dr. Papp Dezső Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt **alperes neve** (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 10.P.20.132/2011/22. számú ítélete ellen az alperes részéről 24. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetet részben elutasító ítéletnek tekinti, amelynek nem fellebbezett részét nem érinti, míg a fellebbezett részét azzal hagyja helyben, hogy az alperes által az államnak külön felhívásra megtérítendő le nem rótt kereseti illeték összege 457 200 (négy-százötvenhétezer-kétszáz) Ft.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 100 000 (százezer) Ft másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 800 000 (nyolcszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az akkor 16 éves felperes 2008. hó.... napján a **"X" Zrt.** autóbuszájának utasaként közlekedési balesetet szenvedett **"Y"** belterületén, aminek során súlyos sérülést szenvedett el: 8 napon belül gyógyuló lágyrész sérüléseket, 8 napon túl, mintegy 6-8 hónap alatt gyógyuló koponyalapi törést, következményes agyzúzódást, jobb oldali combcsont-törést a nagy verőerek sérülésével, bal oldali szárcapocscsont törést, a jobb oldali felkarcsont gumójának letörését, a fülei mögött bőrszakadást és jobb keze ujjainak sérülését. A kezelés során szükséges volt az erek cseréje, érfestés és az elhalt szövetek kimetszése, a lábfején plasztikai műtetet kellett végrehajtani. A baleset a felperest pszichésen rendkívüli módon megviselte, iskolatársa közvetlenül mellette halt meg, önmagát vádolja, hogy az

életét nem mentette meg. Mai napig rémálmok gyötrik, rendszeresen felriad. A balesetet követően több hónapon keresztül volt kórházban. A felperes munkaképesség-csökkenése mintegy 67 %-os mértékű, mozgáskorlátozottsága visszafordíthatatlan, önmagát teljes mértékben ellátni nem tudja, állandó segítségre szorul. Rehabilitációja során újabb műtéteken esett át és még további műtétek is várhatók, mert a jobb combjába fémlapot tettek be, valamint a bal láb tartóizmai és inai hiányoznak, ezért a bal lábfej folyamatosan deformálódik, amit műtéti úton kell korrigálni. Csak könyökmankóval tud járni, hosszabb gyaloglásra képtelen. A pneumatikus emelőt folyamatosan használnia kell, mert nem érzi bal lábát, aminek használata a lábát kisebesíti.

A felperes korábban életvidám, nyílt gyermek volt, minden bolondságban részt vett, nagy baráti körrel rendelkezett, sportolt, focizott, kerékpározott, úszni járt. A balesetet követően magába fordult, depressziós lett, baráti kapcsolatai leépültek, újabb baráti kapcsolatokat nem tudott kialakítani. Az iskola épületét nem hagyja el, lakóhelyén is jórészt a négy fal között tartózkodik, nem mozdul ki otthonról, ha bárhova megy, oda édesapja autóval szállítja. Tömegközlekedéssel nem tud utazni, félelmei vannak, csak az édesapja mellett érzi magát biztonságban az autóban. Korábban foglalkozott a számítógéppel, jelenleg már az sem érdekli, jórészt a plafont bámulja.

A felperes Sz-en vagy M-en rendőrképző iskolába szeretett volna járni, ahová a barátai is készültek, a baleset miatt azonban ezt az álmát fel kellett adnia, míg barátainak ez sikerült. Jelenleg E-ben aSzakközép, Szakiskola és Kollégiumban tanul, onnan péntekenként az édesapja hazaszállítja és vasárnap viszi vissza. Az iskola választásában fontos szerepet játszott, hogy a kollégium közel essen az iskolához. Az iskola 5 méterre van a kollégiumtól, de még ennek a távolságnak a megtétele is 10-15 percbe kerül. A lépcsőkön való járáshoz segítségre van szüksége, ebben osztálytársai támogatják. Önmagát részben tudja ellátni, a fürdőkádba való ki- és belépéshez segítségre van szüksége, ahogy az öltözködéshez is. A kollégiumban a szobatársai, míg otthon a szülei segítenek ebben. A gyakorlati oktatást csak nézni tudja. Az iskolaorvos a felperes vizsgálata alapján úgy foglalt állást, hogy nem alkalmas az autószerelői képzésre. Az Ifjúsági Pályaalkalmassági Intézet az autószerelő oktatási és technikus munkára kiadta az alkalmassági nyilatkozatot, ezért szükséges, hogy a felperes az érettségi letétele után a technikus képzést is elvégezze.

A felperesnél poszttraumás eredetű elhúzódó szorongásos depressziós tünetképződés képe jelenik meg, ami a társas alkalmazkodás és a nemi szerep gyakorlását illető erős gátlásban manifesztálódik, egyúttal csökkenti az értelmi működés hatékonyságát, a gondolkodás színvonalát. A pszichés zavara és az elszenvedett baleset, valamint az azt követő gyógykezelés között okozati összefüggés van. A kedvezőtlen pszichés státuszt a fizikai egészségkárosodás és az abból eredő beilleszkedési nehézségek fenntartják, míg a szorongásos depresszív tünetek stabilizálják, amelyek tekintetében nem várható javulás. A felperes a balesetet, annak testi-, lelki és társadalmi következményeit, a végleges egészségromlást, valamint az abból eredő erőteljes és tartós társadalmi szerepvesztést pszichésen nem tudta feldolgozni, zavarai miatt pszichiáter kezeli.

Az alperes, mint a balesetet okozó gépjármű felelősségbiztosítója 10 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés és havi 45 000 Ft járadék fizetésére vállalt kötelezettséget, amelyből 35

000 Ft a közlekedéssel, míg 5-5 000 Ft a gyógyszerrel és a rehabilitációval kapcsolatos költség.

A felperes keresetében az alperest további 10 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés és ezen összeg után 2008. november hó 4. napjától járó késedelmi kamatai, valamint közlekedési és segítői járadék címén 2010. október hó 1. napjától kezdődően további havi 10 000 Ft megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt csakösszagszerűségében vitatva.

Az elsőfokú bíróság a 22. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek további 7 500 000 Ft nem vagyoni kártérítést, s 2010. október hó 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig fizessen meg a felperesnek további havi 10 000 Ft közlekedéssel kapcsolatos többletköltséget, valamint 15 napon belül 590 853 Ft perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 606 000 Ft kereseti illetéket.

Határozatának indokolása szerint a nem vagyoni kártérítés a személyiségi jogvédelem eszköze, melynek rendeltetése, hogy a károsultat segítse megváltozott életviszonyaiban és általában életvitelének alakításában. Esetleges más lehetőség megteremtésével enyhítse azokat a tartós vagy súlyos hátrányokat, amelyek a károkozás folytán a károsultra hárultak. A károsult személyiségében, fizikai állapotában keletkezik egy olyan sérelem, amely maga a kár. A nem vagyoni kártérítés célja, hogy orvosolja vagy valamennyire ellensúlyozza ezt a helyrehozhatatlan sérelmet.

Mind testi, mind lelki szinten jelentős és súlyos kár érte a felperest, ami maradandó károsodást okozott. Annak hatására jelentősen és súlyosan károsult a társas alkalmazkodása, nemi szerepének gyakorlása, értelmi működésének hatékonysága, a gondolkodásának színvonala. A mindennapi életvitelhez folyamatosan segítséget kell igénybe vennie, így az öltözködéséhez és a mosakodásához. Ez a trauma nagyon fiatalon érte őt, és a balesetet követően már nem lesz lehetősége megélni olyan élethelyzeteket, amelyet egészséges társai. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében a Pp. 206. §-ának (3) bekezdése alapján a nem vagyoni kártérítés összegét 17 500 000 Ft-ban állapította meg, melyből az alperes már megfizetett 10 000 000 Ft-ot, ezért őt a különbözet megfizetésére kötelezte.

A felperes bárhová kíván eljutni, ahhoz más által vezetett gépjárművet kell igénybe vennie. Őt az édesapja minden héten elviszi az iskolába és hazaviszi, ami hetente legalább 260 km megtételét jelenti. A településen belüli közlekedéshez is autót kell igénybe vennie, ami további költséggel jár. A gépjármű használata miatt felmerül az amortizációs költség és a segítő költsége is. Mindezeket figyelembe véve a közlekedéssel kapcsolatban a felperes által igényelt járadék nem volt eltúlzottnak tekinthető.

Mivel a felperes által igényelt nem vagyoni kártérítés sem volt eltúlzott, ezért a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest a perköltség fizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti kereset elutasítását kérte. Kifogásolta, hogy a perben nem került elrendelésre orvosszakértői bizonyítás, s így csak a büntetőeljárásban keletkezett szakvélemény, egy szakhatósági állásfoglalás valamint a felperes megbízásából elkészített szakvélemény állt rendelkezésre, amely utóbbi szerint a felperes bal lábának állapotában enyhe javulás várható. A perben beszerzett szakvélemény lehetett volna alkalmas az egészségkárosodás mértékének a megállapítására. Az elsőfokú bíróság ugyan feltárta a felperes személyi körülményeit, de nem volt figyelemmel az arányosság követelményére, az ár- és értékviszonyokra, valamint a társadalom gazdasági állapotára, miáltal a felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés eltúlzott volt, az elszenvedett sérelmet ugyanis megfelelően kompenzálta a peren kívül megfizetett összeg.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte lényegében annak helyes indokai alapján.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben elutasító és az alperest a közlekedési járadékban marasztaló rendelkezését. A fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az ítélet tábla az első fokú ítéletet a keresetet részben elutasítónak tekintette, hiszen az elsőfokú bíróság a felperes javára a kért 10 000 000 Ft-tal szemben 7 500 000 Ft nem vagyoni kártérítést ítélt meg, amely döntésének indokát is adta, ám az ezt meghaladó kereseti követelés elutasításáról nem rendelkezett. A tényállást az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból helytálló végkövetkeztetésre jutott.

Alaptalanul sérelmezte az alperes, hogy az elsőfokú bíróság a perben nem rendelt el szakértői bizonyítást, ugyanis a rendelkezésre álló bizonyítékok - így a büntetőeljárásban beszerzett és az ott meghozott ítélet alapjául szolgáló szakvélemény, az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet szakhatósági állásfoglalása és a felperes megbízásából elkészített szakértői vélemény - alapján a felperes állapota és a baleset következtében elszenvedett sérülései, annak következményei megnyugtatóan megítélhetőek voltak.

A felperest a perbeli közlekedési baleset következtében személyhez fűződő jogsérelem érte, nevezetesen sérült a Ptk. 76. §-ában nevesített egészséghez való joga. Az ítélkezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás egyik funkciója a kompenzáció, azaz a személyi sérelem, a hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elveszett helyett más nemű

előnyt nyújtó funkciót tölt be. A nem vagyoni kárpótlás mértékének megállapításánál a sérelem súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és értékelte a felperes esetében bekövetkezett kompenzálendő hátrányokat, amely szempontokat egyenként és összességében figyelembe véve megfelelően határozta meg az azok kompenzálására alkalmas nem vagyoni kárpótlás összegét is, ami szükséges, de egyben elegendő is az elszenvedett hátrányok kiegyensúlyozásához. Ennek során figyelemmel volt arra az ítélet, hogy a felperes részére az elsőfokú bíróság nem vagyoni kártérítésként kizárólag tőkét ítelt meg, késedelmi kamatot viszont nem. Az ez utóbbira irányuló kereseti kérelmet nem utasította el, ilyen értelmű döntés az ítélet indokolásából sem tűnik ki, amiből következően az elsőfokú bíróság minden bizonnyal az ítélet meghozatalakor fennálló ár- és értékviszonyokra figyelemmel határozta meg a marasztalás összegét. A nem vagyoni kártérítés így meghatározott összege megfelel az egységes megítélés követelményének, amint ezt az alábbi eseti döntések megfelelően szemléltetik:

A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.III.22.145/2010/4. szám alatti ítéletében 9 500 000 Ft tőke és kamatai kártérítést ítelt meg annak a gyermeknek, aki gépjármű utasaként szenvedett közlekedési balesetet 2005. évben, aminek következtében végtagsérülései a jobb felkar és a jobb alsó végtag enyhe fokú mozgásbeszűkülésével gyógyultak, koponya- és agysérülései következtében idegrendszeri pszichés károsodás alakult ki nála, össz-szervezeti egészségkárosodása 80%-os mértékű azzal, hogy az állapotában a későbbiekben javulás várható. A Fővárosi Ítélet, a 4.Pf.21.312/2009/7. szám alatt meghozott ítéletében a 2006. évben idegenhibás közlekedési balesetet szenvedett felperes nem vagyoni kárigényét a fiatal életkorára, valamint életkörülményeinek, életvitelének jelentős változására figyelemmel 15 000 000 Ft-ban látta megállapíthatónak, ezért az alperest a peren kívül teljesített 5 500 000 Ft-ra tekintettel 9 500 000 Ft tőke és annak késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte. A megállapított tényállás szerint az ottani felperes a sérülései következtében önálló életvezetésre nem alkalmas, munkaképesség-csökkenése 100%-os mértékű, nála ún. organikus psychoszindróma tünetei alakultak ki, s ennek következtében jelentős teljesítmény csökkenés, szellemi hanyatlás és személyiségtorzulás következett be. A Pécsi Ítélet, a Pf.III.20.310/2008/5. számú ítéletében a 2005. évben balesetet szenvedett - akkor 51 éves - I. rendű felperes részére, aki az elszenvedett sérülések és maradványtünetei következtében munkavégző képességét 100 %-ban elvesztette, önálló életvitelre és önellátásra alkalmatlanná vált, tartós gondozásra és részleges ápolásra szorult, 13 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést ítelt meg úgy, hogy az alperest a már kifizetett 6 000 000 Ft-on felül 7 000 000 Ft megtérítésére kötelezte annak késedelmi kamataival együtt.

Az ítélet, a észlelte, hogy az alperes által megtérítendő le nem rótt kereseti illeték összege helytelenül került meghatározásra, az ugyanis nem a terhére megállapított marasztaláshoz igazodott, hanem közelített a teljes kereseti kérelemmel felmerült illetékhez, azaz 607 200 Ft-hoz. Ebben a kérdésben az alperes ugyan nem terjesztett elő

fellebbezést, ám ez a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése értelmében nem volt akadálya az erre vonatkozó döntés helyesbítésének azzal, hogy a felperes a pervesztességéhez igazodó kereseti illeték megtérítése alól az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. §-ának (2) bekezdése alapján mentesült. A leírtak miatt az ítélet az első fokú ítéletet a fenti helyesbítéssel a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján hagyta helyben.

A fellebbezési eljárásban az alperes pereszes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a felperes javára perköltséget fizetni, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontjára és (5) bekezdésére figyelemmel, de a (6) bekezdés alapján a kifejtett tevékenységhez igazodó mérsékelt összegben határozott meg az ítélet; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A per tárgyi illeték-feljegyzési jogos volta miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az alperes az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Debrecen, 2012. július hó 4. napján

dr. Bakó Pál sk. a tanács elnöke, dr. Kocsis Ottília sk. bíró, dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő